

Länsstyrelsen
Skåne

SemiAquatic
Life

Åtgärdsplan för groddjur inom Natura 2000-området Tygelsjö- Gessie, SE0430149, Malmö och Vellinge kommuner

Titel: Åtgärdsplan för groddjur inom Natura 2000-området Tygelsjö-Gessie, SE0430149, Malmö och Vellinge kommuner

Utgiven av: Länsstyrelsen Skåne

Författare: Marika Stenberg, Pia Hertonsson och Per Nyström, Ekoll AB
Kristian Nilsson, Länsstyrelsen Skåne

Denna rapport speglar författarens syn och EU ansvarar inte för någon form av användning som kan göras av den och information som den innehåller

Beställning: Länsstyrelsen Skåne
Miljöavdelningen
205 15 Malmö
Telefon 010-224 10 00

Copyright: Länsstyrelsen Skåne

ISBN: 978-91-7675-263-0

Rapportnummer: 2021:53

Layout: Länsstyrelsen Skåne, Ekoll AB

Omslagsbild Nyanlagt vatten i södra delen av Tygelsjö-Gessie-området, foto © Länsstyrelsen Skåne, Kristian Nilsson
Alla foton i rapporten är tagna av © Ekoll AB

Förord

SemiAquaticLife har pågått 2016–2021 med syfte att återställa och förbättra bevarandestatusen för grod- och kräldjur samt vatteninsekter i Natura 2000-områden i Skåne (11 områden), Danmark (15 områden), och norra Tyskland (9 områden). Målet har bland annat varit att säkerställa livskraftiga metapopulationer av arter som anges i bilaga II-V i EU:s Art- och habitatdirektiv.

Denna åtgärdsplan är en del i ”After Life Conservation plan” för Natura 2000-området Tygelsjö-Gessie inom Life-projektet SemiAquaticLife. En ”After Life Conservation plan” beskriver de åtgärder som genomförts inom projektet samt hur det långsiktigt ska kunna förvaltas. Ett genomförande av åtgärdsplanen leder till att det långsiktiga syftet och målet med projektet kommer att nås. Planen är rådgivande och ska ses som ett komplement till de andra planer som finns för Tygelsjö-Gessie.

Ingela Lundqvist
Chef för naturvårdsenheten, Länsstyrelsen Skåne

Innehåll

FÖRORD	3
ENGLISH SUMMARY	5
INLEDNING	6
BESKRIVNING AV OMRÅDET	6
ALLMÄN BESKRIVNING AV TYGELSJÖ-GESSIE	6
BIOLOGISKA BEVARANDEVÄRDEN.....	6
UTFÖRDA ÅTGÄRDER.....	7
RESTAURERING OCH NYGRÄVNING AV VATTEN.....	7
INVENTERINGAR	9
<i>Groddjur</i>	9
LÅNGSIKTIG SKÖTSEL	9

English Summary

This report presents the After-Life conservation plan for the Natura 2000-site Tygelsjö-Gessie. Tygelsjö-Gessie has been one of the sites in the Life project “SemiAquaticLife - Recreating habitat complexity for semi-aquatic fauna”. The project has been running between 2016 and 2021 with the aim of restoring and improving the conservation status of amphibians, reptiles, and aquatic insects in Natura 2000-areas in southern Sweden (11 areas), Denmark (15 areas), and northern Germany (9 areas). The aims of the project have been to ensure viable metapopulations of species listed in Annex II-V of the EU Species and Habitats Directive, but also to increase public awareness and understanding of the need for restoration measures for semi-aquatic insects, amphibians, and reptiles.

Tygelsjö-Gessie is a Natura 2000-site and part of a larger nature reserve. The responsible site manager is the County Administrative Board of Skåne. The long-term management of the site is the responsibility of the County Administrative Board of Skåne.

Targeted species have been Green toad, Natterjack toad and Crested newt. Actions performed in the area have been creating new wetlands.

The planned long-term management of the sites can be seen in the table below.

Proposed management at Tygelsjö-Gessie for viable populations of targeted species

Management action	Frequency	Estimated costs (each time)	Comments
Grazing	Yearly	Not estimated	
Mowing	Yearly	5 000 kr	Wetland 2
Monitoring of amphibians	Every third year	35 000 kr	One night for Green toad and crested newt, and ½ a day for controll of reproduction of Green Toad and Natterjack toad
Excursions for the public	Once a year	15 000 kr	

Inledning

Denna åtgärdsplan beskriver vad som har gjorts inom Tygelsjö-Gessie för att nå de mål som är uppsatta inom Life-projektet SemiAquaticLife – ”Recreating habitat complexity for semi-aquatic fauna” samt den skötseln som behövs för att upprätthålla dem.

Projektet har pågått 2016–2021 med syfte att återställa och förbättra bevarandestatusen för grod- och kräldjur och vatteninsekter i Natura-2000-områden i södra Sverige (11 områden), Danmark (18 områden), och norra Tyskland (9 områden). Målet har varit att säkerställa livskraftiga metapopulationer av arter som anges i bilaga II-V. Ett annat mål är att öka medvetenheten och förståelsen bland markägare, arrendatorer, allmänheten etc om behovet av restaureringsåtgärder för semiakvatiska insekter samt grod- och kräldjur. Projektet har finansierats av EU Life Nature (Project LIFE14 NAT/SE/000201). Arbetet är genomfört tillsammans med privat markägare och Länsstyrelsen Skåne.

Beskrivning av området

Uppgifter om området

Natura 2000-område:	pSCI-SE0430149
Län:	Skåne
Kommun:	Malmö och Vellinge
Markägare:	Privata, staten
Förvaltare:	Privata, Länsstyrelsen

Allmän beskrivning av Tygelsjö-Gessie

Tygelsjö-Gessie ligger söder om Malmö och största delen av området utgörs av Öresund. Havsområdet utanför strandängarna utgörs av vidsträckt grunda botten vilka torrläggs vid lågvatten och de producerar därmed mycket föda åt fåglar. Ytvattnets salthalt ligger omkring 10 promille i Öresund och variationer i vattenstånd påverkas av lufttryck och vindar. Marken har god vattenhållande förmåga, vilket är viktigt för vegetationen och groddjursfaunan. Området består av låglänta betade strandängar som är nästan helt trädlösa, vilket gynnar vadarfåglar men medför brist på övervintringsmiljöer för groddjur. Vid västliga stormar kan området dessutom översvämmas långt upp på land, vilket medför att groddjuren kan påverkas negativt vid övervintring. Strandängarna bildar en förlängning av det naturlandskap som sträcker sig hela vägen från Foteviken i söder till Lernacken och brofästet i norr. Området gränsar till flera Natura 2000 – områden som också berörs i projektet.

Biologiska bevarandevärden

Området har ett mycket rikt fågelliv, både vad gäller häckande och rastande fågelarter, men även flera hotade arter av kärlväxter. I området finns inrapporterat 19 växtarter, 72 fågelarter, 2 grod- och kräldjursarter samt 12 insektsarter som är rödlistade enligt Artdatabankens rödlista 2020. De välbetade och insektsrika landmiljöerna är utmärkta födosöksplatser för arter som grönläckig padda och strandpadda men det fanns före projektets start få lekvatten och

övervintringsmöjligheter som inte riskerar att påverkas negativt vid havsnivåhöjningar och stormar. De förekommande groddjursarter samt andra rödlistade arter och/eller arter som är upptagna i EU:s Art- och habitatdirektiv som är knutna till småvatten, våtmarker och kärrområden framgår av tabell 1.

Tabell 1. I Tygelsjö-Gessie förekommande groddjursarter, rödlistade arter och/eller arter som är upptagna i EU:s Art- och habitatdirektiv som är knutna till småvatten, våtmarker och kärrområden. Rödlistekategori enligt rödlistan 2020.

Svenskt namn	Latinskt namn	Rödlistekategori	Art- och habitat direktivet
Strandpadda	<i>Epidalea calamita</i>	NT	bilaga 4
Grönfläckig padda	<i>Bofotes viridis</i>	VU	bilaga 4
Ätlig groda	<i>Rana esculenta</i>		bilaga 5
Större vattensalamander	<i>Triturus cristatus</i>		bilaga 2

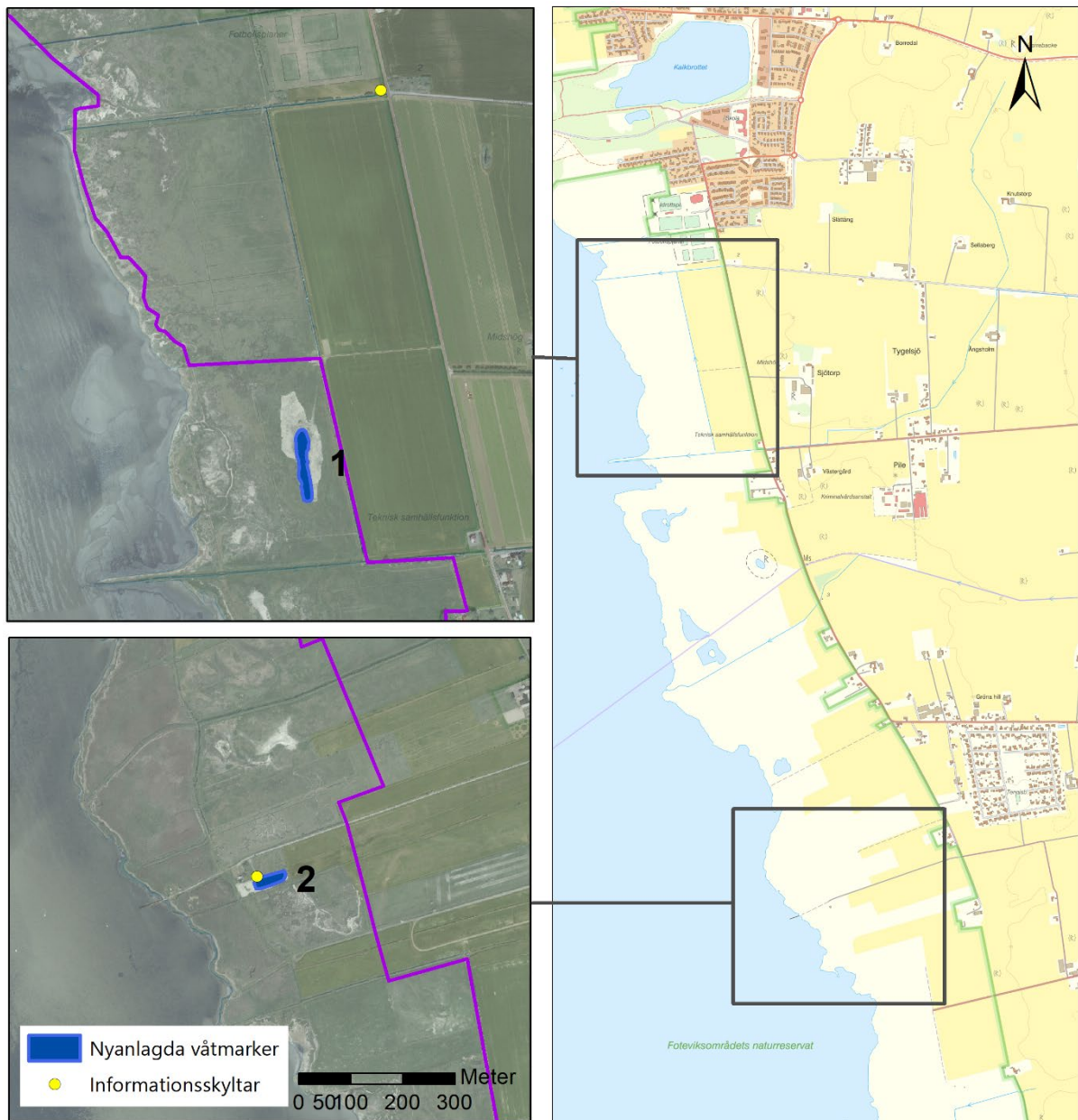
Området utgör en viktig spridningskorridor för att underlätta groddjurens spridning längs kusten men också för att knytas ihop med populationer utanför Natura 2000-området. I området finns utöver strandpadda och grönfläckig padda även ätlig groda (tabell 1) och i angränsande områden finns större vattensalamander.

Inom området finns även annan skyddsvärd flora och fauna som till exempel dikesskräppa, sydlig kärrsnäppa och vitt stråfly. Området är populärt för rekreation och fågelskådning.

Utförda åtgärder

Restaurering och nygrävning av vatten

Under 2019 grävdes ett nytt vatten (nr 2 figur 1) i södra delen av området (Gessie). Detta förstörades under 2020 för att hålla vatten längre samtidigt som ett nytt vatten skapades i norra delen (nr 1 i figur 1).

Figur 1. Karta över utförda åtgärder inom SemiAquaticLife i Tygelsjö-Gessie. Norra delen av området är Tygelsjö-området och södra delen är Gessie-området.

Figur 2. De två nyanlagda våtmarkerna i Tygelsjö-Gessie. Bilden till vänster visar damm nr 1 (figur 1) och till höger syns damm nr 2 (figur 1).

Inventeringar

Groddjur

Inventeringar av groddjur med fokus på förekommande arter (tabell 1) gjordes både före och efter åtgärderna gjort. Under 2016 (före) hördes spel av 11 grönfläckiga paddor. Under 2021 hördes spel av 6 grönfläckiga paddor. Utöver dessa fanns bifynd av vanlig padda och mindre vattensalamander. Då åtgärderna gjordes så sent som 2020 bör området inventeras igen för att kunna avgöra ifall dessa på sikt är tillräckliga för den grönfläckiga paddans fortlevnad i området. Under åtgärder beskrivs de återkommande skötselåtgärder som behövs för att arterna ska kunna gynnas i Tygelsjö -Gessie.

Långsiktig skötsel

Betesdjuren inom norra området minskar risken för igenväxning av nygrävt vatten. Runt vattnet i södra delen av området saknas betesdrift och därför behövs manuell slåtter/röjning årligen.

Tabell 2. Föreslagna skötselåtgärder för att gynna groddjuren på Tygelsjö-Gessie.

Skötselåtgärder	Frekvens	Kostnad (per tillfälle)	Kommentar
Betesdrift	Årligen	ej skattad	
Manuell slåtter/röjning	Årligen	5 000 kr	Gäller våtmark 2 (figur 1). Ska ske tidig vår eller höst/vinter (15/10-15/3)
Inventeringar groddjur	Vart tredje år*	35 000 kr	1 natt grönfläckig padda och större vattensalamander och en natt strandpadda samt en dag för kontroll av reproduktion av grönfläckig padda och strandpadda
Exkursioner för allmänheten	En gång per år	15 000 kr	

* Ger en förtätning av biogeografisk uppföljning och bör göras en gång inom 6 år efter projektet

Länsstyrelsen
Skåne